

РЕЦЕНЗИЯ

От: доц. д-р Васил Стефанов Петков
Университет за национално и световно стопанство
„Световно стопанство и МИО“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по научна специалност „Световно стопанство и МИО“ в УНСС.

Основание за представяне на рецензията: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 12/11.01.2023 г. на зам.-ректора по НИД и МС на УНСС.

Автор на дисертационния труд: Енида Бесник Жугри

Тема на дисертационния труд: „Ефекти от валутната политика върху икономическия растеж на страните от Западните Балкани“

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към катедра „МИО и бизнес“, факултет „Международна икономика и политика“ на УНСС по научна специалност „Световно стопанство и МИО“ съгласно Заповед на Зам.-ректора по НИД на УНСС №1559/03.07.2019г. Обучението е

осъществено в самостоятелна форма на обучение срещу индивидуално заплащане през периода 2019-2022 г.

Енида Жугри завършва средното си образование в “Leonik Tomeo“ High School Durres, Албания. Последователно през 2012 г. и 2014 г. получава бакалавърска и магистърска степен в областта на банките и финансите в университета „Aleksander Moisiu“ в Дурас, Албания. От 2019 г. е докторант към катедра „МИО и бизнес“, УНСС. От 2015 г. преподава в университета, който е завършила, в Албания. Има 20 научни статии и публикации. Изпълнила е задачите, свързани с индивидуалния си план.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е в общ обем от 170 страници. Разделен е логично в три глави. След всяка глава са поместени основните изводи. Преди основното изложение има списък с фигурите, с таблиците, с графиките и с използваните съкращения. Източниците са 185 и са на английски език.

Темата е актуална и е свързана с регион, който не е достатъчно изследван. Авторът извежда основните предимства и недостатъци от стабилността или флукуацията на валутните курсове и тяхното влияние върху възможностите за провеждане на самостоятелна парична политика и връзката с финансовото състояние и икономическия растеж.

Обхватът, обектът, предметът и основните задачи са ясно и прецизно формулирани. Основната теза на изследването е логично и последователно доказана в хода на изложението. Авторът извежда три хипотези на изследването. Методологията е подробно обяснена и коректно приложена. Ограниченията на изследването спомагат за правилното разбиране на авторовите изводи. Използваната литература е внушителна по обем и научният апарат е коректно използван. Доказателство за отличното познаване на проблематиката са и публикациите и докладите на дисертанта.

Първа глава е теоретична и е посветена на критичен анализ на теоретичните постановки, свързани с теориите и разбиранията за валутните курсове и тяхното влияние върху растежа на БВП и основните макроикономически показатели като външна търговия и преки чуждестранни инвестиции. Показва се връзката между валутната политика и икономическия растеж. Изведени са факторите, които влияят върху избора на валутно-курсен режим. От една, са разгледани водещите теории за икономическия растеж, свързани с паричната политика, а от друга, са дискутирани връзките между икономическия растеж и стабилността на валутните курсове.

Втора глава изследва състоянието в страните от Западните Балкани по отношение на икономически растеж, парична политика и фиксиран/плаващ валутно-курсен режим. В допълнение в тази част на изследването се разглежда пътят на страните от Западните Балкани към членство в ЕС. Задълбочено е анализиран процесът на икономическа трансформация в Албания, Босна и Херцеговина, Косово, Черна гора, Република Северна Македония и Сърбия. Акцент се поставя върху макроикономическата стабилност през периода 2010-2020 г.

Трета глава е посветена на емпиричен анализ на връзката между валутния курс и икономическия растеж чрез използването на регресионен анализ. При този анализ зависимата променлива е БВП, а като независими променливи са включени редица водещи макроикономически показатели – валутен курс, инфлация, преки чуждестранни инвестиции и т.н. Статистическият апарат е правилно обяснен и приложен, а изводите са логични и напълно отговарят на основните задачи на изследването.

Заклучението съдържа основните изводи от изследването, както и резюме на потвърждаването или частичното потвърждаване на предварително формулираните хипотези.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Представеният труд притежава практическа стойност, тъй като е посветен на изключително актуална и недостатъчно изследвана тема.

Основните научни и научно-приложни резултати могат да бъдат формулирани в следните насоки:

- разгледаните теории и съществуващи взаимовръзки не са просто изброени, а критично осмислени и анализирани;
- прегледът на литературата показва изключително добро познаване на проблематиката;
- направеният сравнителен анализ на измененията в основните макроикономически показатели на изследваните страни и влиянието на валутната политика е определен принос към изследванията в тази област;
- научният апарат е коректно и съвестно използван;
- изследваният ретроспективен период е достатъчно голям, за да може да се направят валидни изводи и заключения;
- правилно са дефинирани зависимостите между независимите и зависимите променливи;
- изследвана е връзката между паричната политика и в частност тази по ревалвация/девалвация на националната валута и икономическия растеж;
- направени са релевантни изводи по отношение на готовността на страните за членство в ЕС;
- сравнителният анализ по страни обяснява различните резултати в икономическото им развитие;

- за разглежданите страни е доказана позитивната връзка между отвореността на икономиките и свободната търговия, от една страна, и икономическия растеж и размера на БВП, от друга;
- използваната методология е логично обяснена и приложена, а резултатите от статистическия анализ доказват основните постулати в изследването;
- статистическият анализ е направен професионално и чрез него почти изцяло се потвърждават трите хипотези на изследването.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

По отношение на приносите, посочени от докторанта, приемам и четирите. В допълнение авторът е използвал подходяща комбинация от изследователски методи, с които да покаже връзката между независимите и зависимите променливи, върху които се акцентира в дисертационния труд.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Списъкът с публикациите:

Istrefi. E (2022). "The theories of exchange rates and the factors that influence real exchange rates in a country. International Conference "Circular Economy: Opportunities and Challenges."

Istrefi. E and Imeraj. J (2022). "The dynamic of the Foreign Direct Investments level in Western Balkan countries and its impact on economic growth." 10th edition of the Annual International Scientific Conference "FINANCIAL AND MONETARY ECONOMICS – FME 2022".

Istrefi. E and Aliaj. A (2022). "The effect of exchange rate volatility on the level of Foreign Direct Investments. A case study of Albania". 12th International Scientific Conference of Business Faculty, University "Aleksandër Moisiu" Durrës on

"Economy Policy and EU Integration" on May 5-6, 2022, in Durrës, Albania.

Istrefi. E (2022). *"The main determinants of Exchange Rate exposure: A literature review."* International Conference 3R4SED, Faculty of Economy, Tirana University.

Istrefi. E, Lamcja. J., (2022). *"Relationship between financial development and globalization in Albania and Kosovo."* SOCIAL STUDIES [STUDIME SOCIALE] Vol. 16, No. 4 (58), 2022.

Istrefi.E. Troplini. R, (2022). *"The effect of exchange rate volatility in economic growth: a literature review"* International Journal of Business and Management Invention (IJBMI).

Istrefi. E (2022). *"Some macroeconomic indicators on the economic growth of Western Balkan Countries: An analytical analysis."* ICESSER 5TH INTERNATIONAL CONGRESS ON EMPIRICAL SOCIAL, ECONOMY, MANAGEMENT AND EDUCATION RESEARCHES.

Istrefi. E, Imeraj, J, and Lamcja, J. (2021). *"A Theoretical View of the Current Situation on Economic Integration in the EU Countries that are not part of the Eurozone."* Interdisciplinary Journal of Research and Development, Vol 8 No 1 / July 2021.

Istrefi. E, and K.A. Svetlana. (2021). *"Financial development in Albania and Northern Macedonia last ten years."* International Journal of Economics, Commerce, and Management (IJECEM), United Kingdom.

Istrefi. E, (2020). *"How the Foreign Direct Investment Impact Economic Growth. Case of the Albanian Economy"*. International Journal of Management Sciences and Business Research.

Istrefi. E, (2020). *"The impact of Globalization on Albanian economy."* Lambert Academic Publishing.

Istrefi. E, (2019) *"Albanian economy and the use of the Euro,"* 15th International Conference of ASECU, Sofia Bulgaria.

Istrefi. E & Duci. E (2019).The impact of the exchange rate on the development of a country with a transition economy. The case of Albania. Sofia, November 2019.

Представените публикации (13 на брой) във връзка с темата на дисертационния труд надхвърлят изискуемия минимум. Следва да се отбележи, че те са разпрострени равномерно във времето на докторантурата, което показва, че докторантът е работил и осмислял проблематиката систематично. Също така има и съвместни публикации, които показват, че Енида Жугри може да работи и в екип.

Публикациите са намерили своето място в сборници с доклади и в научни списания. По-важното обаче е, че те съдържат и важни научни постижения на дисертанта.

6. Оценка на автореферата

Представеният автореферат отговаря на изискванията. В него последователно са представени обектът, предметът, тезата, хипотезите, задачите и методологията. На следващо място е поместено съдържанието, както и синтезираното представяне на главите на разработката. Накрая са посочени основните научни и научно-приложни приноси.

Докторантът съвестно е представил основните въпроси и постижения от дисертацията в автореферата. Налице са и най-важните резултати от приложението на статистическите и емпиричните методи за обработка на огромното количество информация. Представените приноси отговарят на тезата, целта, задачите и резултатите от разработката.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Нямам критични бележки по представения дисертационен труд. Искам да пожелаая на докторанта да не прекъсва връзката с университета и науката.

По време на защитата бих желал докторант Енида Жугри да отговори на следния въпрос:

„Какво е отношението на страните от Западните Балкани към еврото и дали някоя от тях би приела единната валута като официална, без да е член на еврозоната (с изключение на Черна гора)?“

8. Заключение

В заключение представеният за рецензиране дисертационен труд притежава необходимите качества и достойнства, което ми дава основание да изразя категорично своето положително становище за присъждане на образователната и научна степен „доктор по икономика“ по научна специалност „Световно стопанство и МИО“ на докторанта Енида Бесник Жугри. Ще гласувам „ЗА“.

10.02.2023 г. / гр. София

Подпис:

(доц. д-р Васил Петков)

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

R E V I E W

Prepared by: Assoc. Prof. Vasil Stefanov Petkov, PhD

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

„World Economy and IER“

Regarding: PhD thesis for awarding educational and scientific degree “PhD in Economics” in scientific specialty „World Economy and IER“ in UNWE.

The grounds for presenting the review: Participation in the Scientific Jury for the defense of the dissertation work according to Order No. 12/Jan. 11-th 2023 of the Vice-Rector for Research and International Affairs in UNWE.

Author of PhD thesis: Enida Besnik Zhugri

Topic of PhD thesis: The Effect of Exchange Rate Policy on the Economic Growth of Western Balkan countries

1. Information about the PhD candidate

The PhD student was educated in a doctoral program “World Economy and IER” at the Department of International Economic Relations and Business, Faculty of International Economics and Politics in UNWE according to the Order of the Vice-Rector for Research and International Affairs in UNWE No. 1559/July 3-rd 2019. The training was carried out in an independent form with individual

payment during the period 2019-2022.

Enida Zhugri completed her secondary education at "Leonik Tomeo" High School Durres, Albania. In 2012 and 2014, respectively, she received her Bachelor's and Master's degrees in Banking and Finance from Aleksander Moisiu University in Duras, Albania. Since 2019, she has been a doctoral student at the Department of International Economic Relations and Business, UNWE. Since 2015, she has been teaching at the university, in which she has graduated from, in Albania. She has 20 scientific articles and publications. She has completed the tasks related to her individual plan.

2. General assessment of PhD thesis

The dissertation has a total volume of 170 pages. It is divided logically into three chapters. After each chapter, the main conclusions are presented. Before the main text there are lists of figures, tables, graphs, and abbreviations, which are used. There are 185 sources and they are in English.

The topic is interesting, up-to-date and related to a region that is not sufficiently explored. The author brings out the main advantages and disadvantages of the stability or fluctuation of exchange rates and their influence on the possibilities of conducting an independent monetary policy and the relationship with the financial situation and economic growth.

The scope, object, subject and main tasks are clearly and precisely formulated. The main thesis of the study is logically and consistently proven in the course of the work. The author puts forward three research hypotheses. The methodology is explained in detail and correctly applied. The limitations of the study help to properly understand the author's conclusions. The literature used is impressive in volume and the scientific apparatus is correctly used. The dissertation's publications are proof of the excellent knowledge of the issue.

The first chapter is theoretical and is devoted to a critical analysis of the theoretical statements related to the theories and understandings of exchange rates and their influence on GDP growth and on the main macroeconomic indicators such as foreign trade and foreign direct investment. The relationship between currency policy and economic growth is shown. The factors that influence the choice of exchange rate regime are derived. On one hand, the leading theories of economic growth related to monetary policy are examined, and on the other, the links between economic growth and the stability of exchange rates are discussed.

The second chapter examines the situation in the countries from the Western Balkans in terms of economic growth, monetary policy and fixed/floating exchange rate regime. In addition, this part of the study examines the path of the countries of the Western Balkans to EU membership. The process of economic transformation in Albania, Bosnia and Herzegovina, Kosovo, Montenegro, the Republic of North Macedonia, and Serbia is analyzed in depth. Emphasis is placed on macroeconomic stability during the period 2010-2020.

The third chapter is devoted to an empirical analysis of the relationship between the exchange rate and economic growth through the use of regression analysis. In this analysis, the dependent variable is GDP, and a number of leading macroeconomic indicators - exchange rate, inflation, foreign direct investment, etc. - are included as independent variables. The statistical apparatus is correctly explained and applied, and the conclusions are logical and fully meet the main tasks of the study.

The conclusion contains the main results of the study, as well as a summary of the confirmation or partial confirmation of the previously formulated hypotheses.

3. Assessment of scientific and scientific-applied results

The work presented has practical value, as it is dedicated to an up-to-date and insufficiently investigated topic.

The main scientific and scientific-applied results can be formulated in the following directions:

- the examined theories and existing interrelationships are not simply listed, but critically thought out and analyzed;
- the review of the literature shows an extremely good knowledge of the issue;
- the comparative analysis of changes in the main macroeconomic indicators of the studied countries and the influence of currency policy is a certain contribution to research in this area;
- the scientific apparatus is correctly and conscientiously used;
- the studied retrospective period is long enough in order to be able to draw valid conclusions;
- the dependencies between the independent and dependent variables are correctly defined;
- the relationship between monetary policy and, in particular, that of revaluation/devaluation of the national currency and economic growth was investigated;
- relevant conclusions have been drawn regarding the countries' readiness for EU membership;
- the comparative analysis by country explains the different results in their economic development;
- the positive relationship between the openness of economies and free trade, on one hand, and economic growth and the volume of GDP, on the other, has been proven for the countries under consideration;

- the methodology, which is used, is logically explained and applied, and the results of the statistical analysis prove the main postulates in the study;
- the statistical analysis has been done professionally and through it the three hypotheses of the study are almost completely confirmed.

4. Assessment of scientific and scientific-applied contributions

Regarding the contributions mentioned by the PhD student, I accept all four. In addition, the author has used an appropriate combination of research methods to show the relationship between the independent and dependent variables that are emphasized in the dissertation.

5. Assessment of publications, concerning the PhD thesis

Here is the list of publications:

Istrefi. E (2022). "The theories of exchange rates and the factors that influence real exchange rates in a country. International Conference "Circular Economy: Opportunities and Challenges."

Istrefi. E and Imeraj. J (2022). "The dynamic of the Foreign Direct Investments level in Western Balkan countries and its impact on economic growth." 10th edition of the Annual International Scientific Conference "FINANCIAL AND MONETARY ECONOMICS – FME 2022".

Istrefi. E and Aliaj. A (2022). "The effect of exchange rate volatility on the level of Foreign Direct Investments. A case study of Albania". 12th International Scientific Conference of Business Faculty, University "Aleksandër Moisiu" Durrës on "Economy Policy and EU Integration" on May 5-6, 2022, in Durrës, Albania.

Istrefi. E (2022). "The main determinants of Exchange Rate exposure: A literature review." International Conference 3R4SED, Faculty of Economy, Tirana

University.

Istrefi. E, Lamcja. J., (2022). "Relationship between financial development and globalization in Albania and Kosovo." *SOCIAL STUDIES [STUDIME SOCIALE]* Vol. 16, No. 4 (58), 2022.

Istrefi.E. Troplini. R, (2022). "The effect of exchange rate volatility in economic growth: a literature review" *International Journal of Business and Management Invention (IJBMI)*.

Istrefi. E (2022). "Some macroeconomic indicators on the economic growth of Western Balkan Countries: An analytical analysis." *ICESSER 5TH INTERNATIONAL CONGRESS ON EMPIRICAL SOCIAL, ECONOMY, MANAGEMENT AND EDUCATION RESEARCHES*.

Istrefi. E, Imeraj, J, and Lamcja, J. (2021). "A Theoretical View of the Current Situation on Economic Integration in the EU Countries that are not part of the Eurozone." *Interdisciplinary Journal of Research and Development*, Vol 8 No 1 / July 2021.

Istrefi. E, and K.A. Svetlana. (2021). "Financial development in Albania and Northern Macedonia last ten years." *International Journal of Economics, Commerce, and Management (IJECEM)*, United Kingdom.

Istrefi. E, (2020). "How the Foreign Direct Investment Impact Economic Growth. Case of the Albanian Economy". *International Journal of Management Sciences and Business Research*.

Istrefi. E, (2020). "The impact of Globalization on Albanian economy." *Lambert Academic Publishing*.

Istrefi. E, (2019) "Albanian economy and the use of the Euro," *15th International Conference of ASECU, Sofia Bulgaria*.

Istrefi. E & Duci. E (2019).*The impact of the exchange rate on the development of a country with a transition economy. The case of Albania. Sofia, November 2019.*

The presented publications (13 in number) related to the topic of the dissertation exceed the required minimum. It should be noted that they are spread evenly over the time of the doctoral studies, which shows that the doctoral student worked and understood the problem systematically. There are also joint publications that show that Enida Zhugri can also work in a team.

The publications have found their place in collections of reports and in scientific journals. More importantly, however, they also contain important scientific achievements of the PhD student.

6. Assessment of the abstract

The submitted abstract meets the requirements. It successively presents the object, the subject, the thesis, the hypotheses, the tasks, and the methodology. After that the content is presented, as well as the synthesized presentation of the chapters of the study is included. Finally, the main scientific and scientific-applied contributions are indicated.

The doctoral student has conscientiously presented the main questions and achievements of the dissertation in the abstract. There are also the most important results of the application of statistical and empirical methods for processing the huge amount of information. The contributions presented correspond to the thesis, purpose, objectives and results of the work.

7. Critical statements, recommendations, and questions

I have no critical remarks on the presented dissertation work. I want to wish the doctoral student not to break the connection with the university and science.

During the defense I would like the PhD student Enida Zhugri to answer the following question:

"What is the attitude of the countries from the Western Balkans towards the euro

and would any of them accept the single currency as official without being a member of the eurozone (except Montenegro)?"

8. Conclusion

In conclusion the dissertation submitted for review has the necessary qualities and merits, which gives me the reason to state my positive opinion on awarding the educational and scientific degree "PhD in Economics" in the scientific specialty "World Economy and IER" to the doctoral student Enida Besnik Zhugri. I will vote "IN FAVOUR".

February 10-th 2023, Sofia

Signature:
(Assoc. Prof. Vasil Petkov, PhD)